

Stockholm den 17 december 2007

Pressmeddelande:

Kommer alliansregeringen att följa FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionshinder?

Stil deltar, tillsammans med andra organisationer, i manifestationer utanför riksdagshuset under tre dagar; måndag 17 december, tisdag 18 december och onsdag 19 december - alla dagar mellan klockan 08,30 och 10,00.

Alliansregeringen ska inom kort presentera en proposition till en ny sammanhållen diskrimineringslag. Vi har fått indikationer om att frågan om tillgänglighet ”inte är löst” vid förhandlingarna inom regeringen. Budskapet publicerades i tidningen Föräldrakrafts webbupplaga och levererades av ordföranden i riksdagens näringsutskott Karin Pilsäter (fp) som menade att frågan inte var tillräckligt utredd för att komma med i diskrimineringslagen nästa år.

När regeringen nu ska presentera en proposition för en ny diskrimineringslag kommer därför skyddet för funktionshindrade att bli mycket svagare än vad som tidigare varit aktuellt. I den offentliga utredningen som ligger till grund för den nya diskrimineringslagen föreslogs att det skulle vara möjligt för enskilda att kräva skadestånd av verksamheter som utestänger personer med funktionsnedsättning. Denna del kommer inte att tas med i den proposition som alliansregeringen avser att lägga i början av år 2008.

Från Stils sida anser vi att det inte finns så mycket mer att utreda i den här frågan. Det finns idag mängder med otillgängliga lokaler och verksamheter. Detta trots att regler om tillgänglighet har funnits i plan- och bygglagen och dess föregångare, under snart 50 år. Sveriges kommuner har varit påtagligt oföretagsamma när det gäller att driva igenom dessa krav. Det är alltså till stor del fråga om att rätta till byggnader som konstruerats i strid med gällande lagstiftning. Man ska också komma ihåg att det även i dessa dagar byggs hus med otillgängliga lokaler. I Hammarby Sjöstad, Stockholm, har flera affärslokaler ett eller flera trappsteg in till lokalen, vilket effektivt utestänger alla som använder rullstol, rullator m.m. Dessa byggnader är byggda under de senaste åren. Mot bakgrund av det här kan man dra slutsatsen att reglerna om tillgänglighet i plan- och bygglagen för närvarande inte är mer än en flock papperstigrar.

Det behövs därför mer kraftiga verktyg för att det ska bli möjligt att driva igenom frågan om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Som vi ser det är möjligheten att kräva skadestånd på grund av diskriminering den enda effektiva formen att driva denna fråga. Näringsidkare som diskriminerar genom att ha en otillgänglig verksamhet måste också ta sin ekonomiska del av ansvaret. Modellen med skadestånd används bl.a. i USA. Där har man sett att lagstiftningen lett till klara förbättringar i tillgänglighet till transportmedel och allmänna lokaler t.ex. affärer och restauranger.

I Sverige har vi haft en tradition att slå oss för bröstet samt skriva andra på näsan när det gäller mänskliga och sociala rättigheter. När det väl kommer till vårt eget genomförande av dessa finns det dock som sagt vissa brister.

Sverige har skrivit under FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder och ska inom kort ratificera den. I konventionen definieras diskriminering på grund av funktionshinder på detta sätt:

”diskriminering på grund av funktionshinder betyder varje åtskillnad, undantag eller inskränkning på grund av funktionshinder som har till syfte eller verkan att inskränka eller omintetgöra erkännande, åtnjutande eller utövande på samma villkor som andra av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på det politiska, ekonomiska, sociala, kulturella och civila området eller på andra områden. Det omfattar alla former av diskriminering, inklusive underlåtenhet att göra skälig anpassning.”

Av artikel 9 i konventionen framgår bl.a. följande. Staten ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionshinder får tillgång på samma villkor som andra till bl.a. den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation samt andra anläggningar och tjänster som erbjuds allmänheten. Staten ska identifiera och undanröja hinder och barriärer mot tillgänglighet för bl.a. byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar.

Vi anser att det existerande regelverket inte lever upp till de krav som framgår av FN-konventionen, särskilt då det fortfarande uppförs otillgängliga byggnader. De regler om tillgänglighet som blir kvar i förslaget till ny diskrimineringslag, om skadestandsfrågan utesluts, är svaga. Som det ser ut nu kommer personer med funktionsnedsättning i princip inte ha någon effektiv möjlighet att få frågan om tillgänglighet rättsligt prövad.

Det finns farhågor om att alliansregeringen kommer att reglera frågan om tillgänglighet uteslutande inom plan- och bygglagstiftningen. Detta rimmar illa med uppfattningen om att tillgänglighet är en rättighet som alla individer har. Den som diskriminerar någon och därigenom också kränker en persons rättigheter bör rimligen drabbas av någon form av sanktion.

För ytterligare information:

Sture Jonasson, ordförande i Stil, ideell förening
08-158619